

Srovnávací analýza úmrtnosti obyvatel v produktivním věku ve vybraných vyspělých zemích

Abstrakt

Hlavním cílem této práce bylo zanalyzovat vývojové trendy úmrtnostních poměrů produktivního obyvatelstva ve věku 20–64 dokončených let ve 31 vyspělých zemích světa v období 1995–2010 a nalézt a popsat případné podobnosti a rozdílnosti mezi nimi. K tomu byl použit ukazatel intervalové naděje dožití, který souhrnně popisuje intenzitu úmrtnosti v produktivním věku. Pomocí jednorozměrné a dvojrozměrné dekompozice pak byly zjištěny příspěvky jednotlivých věkových skupin a vybraných devíti hlavních skupin příčin úmrtí MKN k rozdílu hodnot intervalové naděje dožití mezi roky 1995 a 2010 v detailněji zkoumaných pěti zemích. Prostřednictvím analýzy vývoje tohoto ukazatele bylo zjištěno, že docházelo k prodlužování průměrné délky života obyvatelstva v produktivním věku ve všech vybraných zemích pro obě pohlaví a rozdíly v intenzitě úmrtnosti se mezi zeměmi snížily. Na tento trend v úrovni úmrtnosti v produktivním věku mezi vyspělými zeměmi hrála pravděpodobně hlavní roli redukce intenzity úmrtnosti obyvatelstva středního věku, především na vnější příčiny ve věkovém intervalu 20–54 let v zemích s nižší hodnotou intervalové naděje dožití. Avšak pro ověření této hypotézy by bylo zapotřebí zanalyzovat i další vyspělé státy s vyšší úrovní úmrtnosti obyvatelstva v produktivním věku, než je v předkládané práci zkoumané Bulharsko a Litva. Analyzované státy s vyšší hodnotou intervalové naděje dožití, Švédsko, Česko a Irsko, prodělaly jen mírný vzrůst tohoto ukazatele, především z důvodu redukce úrovně úmrtnosti na zhoubné novotvary u žen a nemocí oběhového systému u mužů, ve věkovém intervalu 40–64 let.

Klíčová slova: úmrtnost, produktivní věk, vyspělé země, srovnávací analýza, intervalová naděje dožití, příčiny úmrtí